

Veiklos ataskaita už 2017 m.

Asociacijos nariai nuoširdžiai dirba ugdomąjį darbą nelaukdami, kada žmogaus teisių ugdymas pasieks kiekvieną Lietuvos moksleivį kaip formalaus ugdymo dalis.

ŽMOGAUS TEISIŲ UGDYMAS IR HETERONOR- MATYVUMO KRITIKA

Mūsų mokymuose dėmesio sulaukia įvairių socialinių grupių teisės, kalbame ir apie LGBT, ir apie migrantus, ir pabėgėlius, moteris ir kt.

Per metus organizacija surengė per 20 mokymų ir paskaitų: Telšiuose, Kuršėnuose, Šiauliuose, Zarasuose, Kaune, Vilniuje, Jonavoje, Rokiškyje. Bendras dalyvių skaičius – 677.

Tolerantiško jaunimo asociacija siekdama, kad mokyklose nebūtų kurstoma neapykanta dėl seksualinės orientacijos kreipėsi į policiją, prokuratūrą, apylinkės, administracinę teisimą dėl liūdnai pagarsėjusios tikybos pamokos Telšių Žemaitės gimnazijoje, kurios metu gėjai buvo sutapatinti su kanibalais. Neapsiribodami administracinėmis priemonėmis, taip pat vyko į mokyklą dalyvavome diskusijose, ugdomajame procese.

Mūsų patirtis ugdam žmogaus teises neliko nepastebėta, ir Slovakijos žmogaus teisių institutas bendradarbiaudamas su Rosa Luxemburg pasikvietė į tarptautinę konferenciją, kurios rezultatu išleistas patirčių almanachas „Tackling homophobia in education“.

Tolerantiško jaunimo asociacija (TJA) nenutrūkstamai vykdo veiklas jau daugiau nei 13 metų. Kiekvienais metais augame, didėjame savo narių skaičiumi, stiprėjame ugdydami kompetencijas, plečiamės savanorystės organizacijoje galimybėmis, tampame labiau matomi ir prieinami regionuose ir veikdami visoje Lietuvoje.

Sėkmingą organizacijos darbą rodo ne tik tęstinės veiklos ir augantis narių skaičius (2017 metais organizacijoje narių padaugėjo daugiau nei 5% ir perlipome 300 narių ribą), tačiau ir nuolat atliekami organizacijos vertinimai. 2017 m. metų pavasarį atliktame vertinime pagal NOVEV metodiką organizacija buvo įvertinta kaip stabiliai veikianti. Nepaisant to, kad organizacijos darbuotojų skaičius stipriai sumažėjo po 2015 m. pasikeitus NVO, dirbančių žmogaus teisių srityje Lietuvoje, finansavimo aplinkos situacijai, Organizacija išlaikė aktyvių savanoriškai veikiančių narių branduolį ir sėkmingai tęsia veiklas Vilniuje ir plečiasi regionuose. Svarbu pastebėti, kad „organizacijos vertinime svarbų vaidmenį turi organizacijos parengti ir įgyvendinami ilgamečiai projektai bei ilgamete partnerystė grįsti projektai“. Būtent sėkmingas ilgamečių partnerysčių, 2 proc. paramos ir projektų vystymas labai svarbus Organizacijos veiklos stabilumui ir tampa jos gyvybingumo garantu.

Tolerantiško Jaunimo Asociacijai 2017 m. buvo paskutiniai ketvirtojo strateginio plano įgyvendinimo metai. Džiugu, kad Tolerantiško jaunimo asociacijos narių ir bendraminčių užsibrėžti darbai įgyvendinti sėkmingai.

Kaip kasmet kviečiame visus - ir ypač tuos, kurie prisideda, kad organizacija augtų - susipažinti su apibendrinta mūsų veiklos metine apžvalga.

Tolerantiško Jaunimo Asociacija bendradarbiaudama su Rosa Luxembourg fondu nuo 2013 m. rengė LGBT partizanų akademiją. LGBT+ partizanų akademija – tai seminarų ir kūrybinių dirbtuvių ciklas, kuriuo siekiame burti ir įgalinti jaunus žmones, suteikti jiems žinių bei įgūdžių būti aktyviais piliečiais, pasisakančiais už LGBT teises bei gebančiais atstovauti savo interesus, aktyviau reikšti LGBT draugiškas idėjas. Šiame šio projekto dėka daug dėmesio skyrėme heteronormatyvumo kritikai, o projektiniuose renginiuose ir vėliau asociacijos narių iniciatyva pakartotiniuose renginiuose sudalyvavo per 190 žmonių.

Po asociacijos narių mokymų Tolerancijos dienos proga daug dėmesio socialiniuose tinkluose sulaukė melaginga žinia, jog 1-2 ir 3-4 klasių moksleiviams TJA nariai skaito pasakas apie 2 princus iš Neringos Dangvydės pasakų knygos „Gintarinė širdis“. Pasakas išties skaitėme, tačiau tąkart apie migraciją, ne apie princus. Esame įsitikinę, kad pasaka apie princus ne mažiau vertinga, ir sieksime, kad visuomenės įvairovę atspindinčios ir paaiškinančios pasakos nebūtų cenzūruojamos.

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

TJA vardu praėjusiais metais buvo išplatinti 5 pranešimai spaudai (BNS naujienų tarnyba), Asociacijos atstovai aktualiomis temomis teikė komentarus įvairioms televizijoms, radijui, internetinei ir spausdintinei žiniasklaidai.

Asociacija sėkmingai skleidžia informaciją ir socialiniuose tinkluose. TJA (<http://www.facebook.com/tja.lt>) draugų ratas Facebook tinkle pasiekė ir viršijo 5000 sekėjų. Jei dar nesate draugais, kviečiame prisijungti jau dabar.

Tarp dažniausiai viešai publikuojamų Asociacijos narių yra Mindaugas Kluonis, Artūras Rudomanskis, dr. Sergejus Orlovas, Vilma Vaitiekūnaitė.

Asociacijos nariai prisidėjo, konsultavo studentus, rašančius diplominius darbus žmogaus teisių temomis, taip pat teikė duomenis įvairiems tarptautiniams tyrimams, šešėlinėms ataskaitoms bei situacijos apžvalgoms renkant informaciją apie šalies LGBT situaciją.

LYTINIS ŠVIETIMAS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE

Tolerantiško jaunimo asociacijos nariai įdėjo labai daug pastangų, kad būtų siekiama mokslu grįsto lytinio švietimo. Tolerantiško jaunimo asociacijos narių iniciatyva bendradarbiaujant su tuometinės Seimo narės prof. Marija Aušrinės Pavilionienės pagalba buvo performuota Lytinio švietimo ir pasiruošimo šeimai programos rengimo darbo grupė į kurią buvo įtraukta daugiau žmogaus teises ginančių organizacijų.

Tolerantiško jaunimo asociacijos narių dėka buvo užtikrinta, kad į programą būtų įtrauktos nuostatos, kuriomis draudžiama diskriminuoti moksleivius dėl seksualinės orientacijos.

Asociacijos nariai ir toliau nuosekliai prižiūri, kad programos įgyvendinimas būtų mokslu grįstas. 2017 m. Asociacija dalyvavo diskusijose dėl programos metodinių nurodymų, įgyvendinimo, bei kreipėsi į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą bei Švietimo ir mokslo ministeriją, kad Ugdymo plėtotės centras pašalintų programos neatitinkančią metodinę medžiagą, pvz.: tokią, kuri homoseksualumą pristato kaip psichinį sutrikimą, skatina lytinės orientacijos nepriėmimą ir pan.

BENDRUOMENĖS TELKIMAS, STOVYKLA, VIEŠI RENGINIAI

TJA tradiciškai kvietė į 17-ąją stovyklą, kuri šį kartą vyko Alytaus raj. Stovykloje dalyvavo apie 30 asmenų.

Toliau nuolat rengiame socialinius vakarus – susitikimus su įdomiais žmonėmis, kūrybines dirbtuves, mini paskaitas ir pan. Visus metus aktyviai socializavomės net trijuose miestuose: Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose.

Šiomet atsinaujinome ir TJA narių apskaitos sistemą.

Bendradarbiaudami su Žmogaus teisių organizacijų atstovais šiai bendruomenei įsipareigojome parengti įstatų ir koordinuoti registravimo procedūrą. Todėl 2017 m. pabaigoje buvo įsteigta iki šiol pagal bendradarbiavimo sutartį veikusi Žmogaus teisių organizacijų koalicija.

LGBT+ INDEKSAS

Jau antrus metus iš eilės vykdomė išsamią Seimo narių veiklos stebėseną LGBT+ klausimais: jų pasisakymus Seimo plenarinių posėdžių salėje, aktualius LGBT+ teisių klausimams balsavimus, teiktus teisės aktų projektus, iš stebėjimų sudarome LGBT+ politinių partijų indeksą. Indeksą rengiame bendradarbiaudami su Rosa Luxemburg fondu. Džiugu, kad diskusijos prieš sudarant indeksą paskatino įregistruoti Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siekiama išbraukti iš įstatymo nuostatą, cenzūruojančią informaciją apie tos pačios lyties žmonių šeimas.

BALTIC PRIDE TALINE

Tolerantiško jaunimo asociacija nuo pat pirmųjų eitynių dalyvauja „Baltic Pride“, kurios vyko 2009 m. Rygoje. Mes nuosekliai rūpinamės galimybėmis ir motyvuojame žmones drąsiai dalyvauti. 2017 m. ir vėl organizavome pilną autobusą eitynėms Estijoje su nakvyne sostinėje Taline.

Prieš eitynes organizavome dirbtuves, kuriose TJA nariai ir mūsų draugai aptarė, koks tikslas dalyvauti eitynėse, ko reikalaujame ir kaip ketiname atrodyti renginyje.

Esame nepaprastai dėkingi tiems, kurie skiria 2 proc. paramą ir tiems, kurie prisidėjo autobuse prie kelionės išlaidų. Nes eitynės - tai renginys ir bendruomenės nariams, ir visuomenei, primenantis ir paskatinantis pokyčiams LGBT teisių srityje.

LIETUVOS POLITINIŲ PARTIJŲ NUOSTATŲ LGBT ŽMONIŲ ATŽVILGIU INDEKSAS 2017

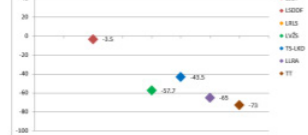
Lietuvos politinių partijų nuostatai LGBT žmonių atžvilgiu indeksas matuoja relevantią politinių partijų veikimo patikimumą LGBT žmonėms 2016 m. lapkritį – 2017 m. lapkritį. 101 Seimo kadencijos metu, indeksas reikšmės svyravo nuo +100 iki -100, kur +100 yra visiškai palankios LGBT žmonėms ir -100 yra visiškai nepalankios. Tyrimo pasiekimas analizuoti 18 partijų nuostatas, o ne deklaracijas viešose, kadangi tiksliai šiuo kriterijumi LGBT žmonių situaciją vertinti, kuri savo ruožtu yra labai svarbus diskursas apie LGBT žmonių kompetencijas.

Indeksas sudarytas įvertinus šalis (6) politinių partijų frakcijas balsavimus: 62 projektų ir pasiūlymų, 6 pateiktus įstatymų projektus ir pasiūlymus ir 43 pateiktus įstatymų projektus su LGBT žmonėmis nuo 2016 m. lapkritį 14 d. iki 2017 m. gruodžio 19 d. indeksas pagrupas – procentais patalpinę ir nepatalpinę iniciatyvų LGBT žmonėms santykiu šalies, kurioje reikšmės nuo 0 iki 100 apima patalpinę balsavimą, įstatymų leidimo veiklos ir pasiūlymų teikimą, o nuo 0 iki -100 – nepatalpinę.

Balsavimais patalpinę tyrimo laikotarpio partijos turėjo savo frakcijas Seime. Nuo 2017 m. lapkritį 7 d. teikė partijos buvo Seimas – Lietuvos valstaičių ir žemųjų sąjunga (LVŽS), Lietuvos socialdemokratinė partija (LSDP), Tarybų sąjunga – Lietuvos laisvės demokratija (TSLKD), „Paprta ir teisingumas“ (TTP), Lietuvos Respublikos liberalų sąjunga (LSL) ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA). Dalyje šių frakcijų dirbo / dirba kelių partijų atstovai (LVŽS – Centro partija, nepatalpinę; LSDP – Darbo partija), jų balsavimai nėra atskaitomi (Laisvės ir teisingumo / bendros partijos įverti). Visi balsavimai, pasiūlymų ir partijų po balsavimo projektai įvertinti skaičiuojami atžvilgiu į Seimo narių priklausančių frakcijų tyrimo patalpinę statusus (2017 m. gruodžio 19 d.).

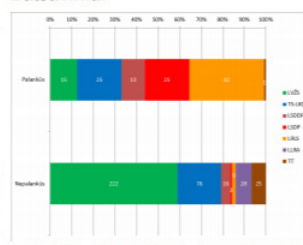
2017 m. lapkritį 7 d. vietose kalbėjosi socialinėms apsaugoms (su frakcijomis susikūrusios LSDP frakcijos sudarė dvi frakcijas Lietuvos socialdemokratinę darbo frakciją (LSDDP) ir Lietuvos socialdemokratinę partiją (LSDP). Nors LSDP šiuo metu nėra partija, dėl jos frakcijos dyfio Seime tyrimo į laikiną sąrašą patalpinę įgijo.

Pagal bendrąjį įvertį patalpinę LGBT žmonėms atžvilgiu 2016–2017 m. Seime pasiūlymų (LS-70) ir LSDP (+68,4). Kitos partijos laikė nepatalpinę ir priešingai nuostatyti. Nepatalpinę buvo TT (-73) ir LLRA (-45). Nuo šio meto atskaito LVŽS (-57) ir TS-LKD (-45,5). LSDP laikė labai neutraliai pozicijas, tiksliai darbe partijos nariai, kurie pasirašė po nepalankiais LGBT žmonėms įstatymų projektais.

1 grafikas. Bendrovių politinių partijų nuostatos LGBT žmonių atžvilgiu 2016–2017 m.

Balsavimai

Pagal balsavimus už Seime pateiktose svarstytoje projekto patalpinę LGBT žmonėms, patalpinę balsavus LSDP 70,5 proc., balų nepatalpinę ir TS-LKD 3 proc. Nepatalpinę balsavus LVŽS (64,9 proc. balų nepatalpinę), TT 58,5 proc. ir LLRA 58,3 proc. Labiau nepatalpinę balsavus TS-LKD (44,2 proc.) bei LSDP (32,2 proc.), tačiau šių frakcijų atstovų pozicija nebuvo vienareikšmė, nes TS-LKD ir LSDP ir TS-LKD balsavimai buvo patalpinę LGBT žmonėms ir tai vadina iš viso apie 30 proc. patalpinę balų. Balsavimo rezultatai rodo, kad LSDP nariai maždaug dalyvavo balsavimuose nepatalpinę LSDP žmonių teisiams ir nepatalpinę savo frakcijų galimybių išreikšiant poziciją (atitinka 0 iki 40 proc. visų galimų balų). TS-LKD ir LLRA galimybės panaudojo vidutiniškai, o LVŽS, LSDP, LSL ir TT frakcijų galimybės panaudojo daugiau nei vidutiniškai. Atsižvelgiant į frakcijų pozicijų LGBT žmonėms patalpinę frakcijas 2016–2017 m. buvo balsavus mobilizavimas ir jų nariai balsavo daugiau, lyginant su 2012–2016 m. balsavimu Seime LS narių dalyvavimas balsavimais su LGBT žmonėms susijusiais klausimais padidėjo, o TS-LKD normalizavosi. LSDP frakcija 16 balsavimų dalyvavo mobilizavime ir balsavimu, tačiau dauguma rodo, kad jo mobilizavimas Seime LSDP frakcijai narys balsavimas, o nepatalpinę LSDP frakcijai narys balsavimuose dalyvavo atlygiai.

3 grafikas. Politinių partijų balsavimai už LGBT žmonių teises 2016–2017 m. (balsavimuose patalpinę ir nepatalpinę partijos)

STRATEGINIS BYLINĖJIMASIS

TJA daug dėmesio skiria neapykantos nusikaltimų prevencijai ir reagavimui į juos. Reguliariai tenka apskųsti neapykantos komentarus, pateikiamus viešoje erdvėje, teisėsaugos institucijoms, arba teikti teisinę pagalbą asmenims, kurie savo vardu inicijuoja tokių skundų patekimą. Suorganizuojame teisinę pagalbą tiek parengiant skundus (pareiškimus) teisėsaugai, tiek rengiant atitinkamus skundus ikiteisminio tyrimo teisėjams ir aukštesnės instancijos teismams, nes Lietuvos teisėsauga vis dar labai sunkiai ir nenoriai tiria neapykantos bylas.

Formuodami užklausas ir pareiškimus Žurnalistų etikos inspektoriatui, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai ir kitoms institucijoms, prisidedame prie to, kad viešoji erdvė taptų palankesnė visiems žmonėms, jų grupėms, ypač LGBT+ bendruomenei. Pavyzdžiui, daug jėgų skyrėme Telšių Žemaitės gimnazijos atvejui, kai tikybos mokytoja skleidė dezinformaciją apie homoseksualius asmenis. Nors baudžiamųjų sankcijų pritaikyta nebuvo, tačiau sukeltas didžiulis visuomeninis rezonansas, ir TJA kreipimusi dėka šį atvejį pasmerkė tiek Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, pripažinusi lygių galimybių pažeidimo faktą, tiek Švietimo ir mokslo ministerija, kuri taip pat inicijavo ugdomosios medžiagos ir ugdymo procesų peržiūrą.

Taip pat TJA inicijuoja ir palaiko kitokias teismines bylas, gindama atskirus pareiškėjus, patyrusius diskriminaciją. Viena iš tokių bylų šiuo metu vyksta prieš Šiaulių miesto savivaldybę, kuri diskriminaciniais pagrindais atsisakė net svarstyti iniciatyvus jaunimo pateiktą konkursinę projekto paraišką.

Labai laukiame savanorių, kurie gali padėti teisiniais, organizaciniais klausimais, taip pat finansavimo pritraukimo klausimais, nes teisinių procesų palaikymas kainuoja labai brangiai.

VIEŠOSIOS ERDVĖS LGBT+ TEMAI

Džiaugiamės, kad šiemet turėjome galimybę rengti mokymus apie LGBT+ asmenų teises viešosiose erdvėse skirtinguose Lietuvos regionuose. Mūsų seminaras apie feministinius ir LGBT judėjimus pasiekė Zarasus, Rokiškį, Telšius, Kauną, Šiaulius. Investicijos į šalies viešųjų bibliotekų infrastruktūrą paskatino būti jas atviresnėmis ir dalis pasikaitų LGBT+, moterų tema persikėlė į jas.

2017 m. gruodį surengėme Aušros Volungės autorinių darbų parodą „Anas-Ana. Gimsta pasipriešinimas“. Šiais metais ji toliau keliauja po kitus miestus.

Ypatingai dėkojame už sėkmingą bendradarbiavimą: Seimo narei Dovilei Šakalienei, Gayline.lt, visiems Žmogaus teisių organizacijų koalicijos partneriams, DEMOS kritinės minties institutui, Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacijai, Jungtinių Amerikos Valstijų, Vokietijos Federacinės Respublikos ambasadoriams ir šių ambasadų darbuotojams, Rosa Luxemburg fondo atstovams Varšuvoje, Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto darbuotojams, visiems TJA seminarų lektoriams, asmenims, kurie paskyrė 2 proc. paramą, žmogaus teises remiantiems žurnalistams. Taip pat norime pažymėti keletą asmenų, kurie išskirtinai daug ir savanoriškai prisidėjo prie TJA veiklos:

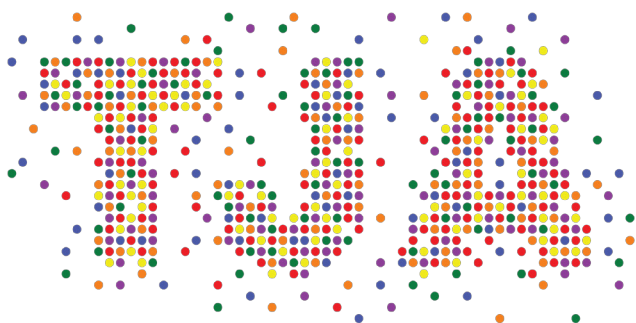
Simona, Kotryna, Vilius, Kornelija, Aivaras, Gabrielė, Svajonė, Rasa, Bertas, Juliana, Robertas, Pijus, Antanas, Artūras, Audrius, Danguolė, Darius, Eglė, Gediminas, Inga, Mindaugas, Rolandas, Sergejus, Vilma, Kamilė.

Ačiū jiems, ačiū visiems mūsų savanoriams, draugams, rėmėjams ir palaikantiems! Tik kartu, galima eiti toliau ir siekti daugiau!

Mes kviečiame kiekvieną asmeniškai nelikti abejingu ir solidariai vienytis bei kartu veikti, kad kiekvienas žmogus galėtų gyventi oriai ir būti laimingas. Kviečiame tapti TJA nariais ar draugais. Organizacijai visada reikia teisininkų, maketuotojų, viešųjų ryšių ir IT specialistų, tarptautiniais ryšiais besidominčiųjų, tekstų redaktorių, vertėjų, renginių organizatorių ir pan. Taip pat labai kviečiame bendradarbiauti mokytojus, pedagogikos studentus ir kitus ugdymo sritimi besidominčius asmenis. Susisiekiame su mumis jau DABAR – info@tja.lt.

Visada laukiame idėjų ir iniciatyvų – kurias su džiaugsmu padėsime įgyvendinti, o taip pat ir paramos joms iš visų LGBT žmonių ir jų draugų.

TOLERANTIŠKO
JAUNIMO
ASOCIACIJA